

Tórshavn, tann 30. juni 2016
J.Nr.: LUM-28- 16/00024-19
(at tilskila í svari)
Tykkara J.nr.

Álit

viðv. klagu um setan av leiðara fyri Økistænastuna í Sandoyar sýslu

D, advokatur, hevur tann 2. februar 2016 vegna A og B sent umboðsmanninum soljóðandi klagu:

“Eg fari at biðja tykkum hyggja nærri at hesum máli og vita, um grundarlag er fyri at finnast at myndugleikanum fyri fyrisitingarligu viðgerðina av málinum.

Málið snýr seg um, at tveir umsøkjara til starvið sum leiðari fyri Økistænastuni fyri Sandoyar Sýslu ikki halda seg hava fingið grundað svar um, hví annar persónur varð settur fram um tær.

Eg umboði tær báðar.

Kært er til Heilsu- og innlendismálaráðið, sum hevur gjørt sína niðurstøðu 28. januar 2016. Tað framgongur av kærni til ráðið, hvørji viðurskifti klagað verður um.

Eg hefti við mína klagu við skjølum og niðurstøðuna hjá Heilsu- og innlendismálaráðnum.”

Kæran til Heilsu- og Innlendismálaráðið, sum er umrødd í klaguni, og svarið hjá Heilsu- og Innlendismálaráðnum uppá kærana eru endurgivin undir málsgongdini.

Málsgongd

Tann 15. juli 2015 varð lýst eftir leiðara til Økistænastuna fyri Sandoyar Sýslu. Starvslýsingin var soljóðandi:

“Leiðari til Økistænastuna í Sandoyar Sýslu

Starvið sum leiðari fyri Økistænastuna í Sandoyar Sýslu er leyst at seta frá 1. august ella skjótast gjørligt aftaná.

Sum leiðari kemur tú at standa á odda fyri øllum virkseminum bæði úti og inni, og at hava fakligu, fíggjarligu, fyrisitingarligu og starvsfólkaligu ábyrgdina av Økistænastuni í Sandoyar Sýslu.

Vit kunnu bjóða eitt spennandi, dynamiskt og avbjóðandi starv, har tú verður við til at mynda og menna Økistænastuna, soleiðis at tænastan til borgaran kann tryggjast á einum høgum støði.

Endamálið við tænastuni er at veita røkt og umsorgan, fyrirbygja sjúku, stimbra heilsu og trivna, endurmenna mistan førleika og stimbra móguleikan at klára seg sjálvan.

Høvuðsuppgávur eru m.a.:

- At hava høvuðsábyrgdina av, at borgarin fær røttu tænastuna og tryggja, at visitatióin innan allar tænastur og veitingar, sum samstarvið veitir borgaranum í økinum, verður skipað skilagott og á einum fakliga høgum støði.
- At skapa karmar og týðilig virðir, soleiðis at tað verður eitt gott og mennandi arbeiðspláss.
- Tryggja at lógir og avgerðir verða grundfestar og framdar í verki. Í tøttum samstarvi við stýrið at tilrættisleggja tær tænastur, sum verða veittar.
- Tryggja neyva fíggjarstýring.
- Hava tætt samskipti við stýrið við ráðgeving og regluligari kunning.
- Viðkomandi skal vera skrivari hjá stýrinum.
- Klárgera mál til politiska viðgerð.

Vit vænta av tær, at tú

- Hevur viðkomandi útbúgving og arbeiðsroyndir. Royndir og innlit í økið Heimataenasta, eldrarøkt v.m. er ein fyrimunur.
- Hevur góð leiðaraevni, og at tú í tínum leiðsluhátti megnar at seta trivna og menning í háseti.
- Ert sjónlig/ur og nærverandi í tínum leiðarastarvi og megnar at hava heildaryvirlitið.
- Ert tænastusinnaður og vilt virka fyri, at trivnaðurin hjá borgarin verður settur í miðdepilin.
- Ert strukturerað/ur og hevur góðar førleikar og skil fyri fíggjarstýring og fyrisiting.
- Hevur royndir og innlit í økið Heimataenastu, eldrarøkt v.m.
- Ert fyrikomandi, týðiligur og dugir væl at lýsa tíni sjónarmið fyri øðrum.
- Dugir væl at samskipta og samstarva við borgaran, avvarðandi, starvsfólkini, politikarar og aðrar stovnar.
- Tolir móguligar broytingar.

Setanar- og lønarviðurskipti

Starvið verður lønt sambært sáttmála millum KAF og avvarðandi yrkisfelag.

Leiðarin hevur tilvísing til stýrið í samstarvinum. Setanarstaður er Økistænastan í Sandoy.

Nærri fæst at vita um starvið við at venda sær til:
Stýrisformann G tlf. 221228.

Skrivlig umsókn saman við prógvum, upplýsing um útbúgving og royndir verður at senda til Økistænastuna í Sandoyar Sýslu, Miðgøta 8, 210 Sandur, í seinasta lagi mánadagin 17. aug. 2015 kl. 14.00. Stílað: G, stýrisformaður.

Um ikki nóg nógvir skikkaðir umsøkjarar eru, skilar Stýrið fyri Økistænastuna í Sandoyar Sýslu sær rætt til at søkja av nýggjum, ella ongan at seta.”

4 umsóknir vóru til starvið. 2 av umsøkjarunum, klagararnir A og B, høvdu báðar útbúgving sum sjúkrarøktarfrøðingar og leiðsluroyndir. A hevði m.a. verið deildarleiðari og økisleiðari fyri Heimataenastuna í Sandoyar øki. Um útbúgvingar og royndir teirra verður víst til kærana til Heilsu- og Innlendismálaráðið, dagfest 3. november 2015, sum er endurgivin undir málsgongdini.

2 av umsøkjarunum høvdu útbúgving sum heilsurøktarar, herímillum E, sum varð sett í starvið. Sambært umsóknini hevði E starvast sum heilsurøktari seinastu 3 árinum í Økistænastuni í Sandoy, umframt at hon hevði fleiri ára starvsroyndir frá øðrum fyri starvið viðkomandi starvsstøðum.

Allir 4 umsøkjarnir vóru tann 18. september 2015 til samrøðu hjá setanarbólkinum, sum var mannaður við borgarstjórunum úr Skopun, Sandi, Skálavík, Húsavík og Skúvoy, t.e. stýrinum fyri Økistænastuna í Sandoyar Sýslu.

Tann 23. september 2015 tók stýrið avgerð um at seta E í starvið. Sambært formanninum í stýrinum varð eftir hetta ringt til allar umsøkjarnar og boðað frá avgerðini.

Tann 25. september 2015 sendi stýrisformaðurin soljóðandi skriv til F, advokat:

“Nú kommunurnar hava sett leiðara til Økistænastuna fyri Sandoyar Sýslu, hevur Sjúkrarøktarfrøðingafelagið kært okkum fyri ikki at hava borið okkum rætt at undir setanini.

Í starvslýsingini hava vit ikki bundið okkum til nakað - eg viðleggi lýsingina.

Setanarbólkurin vóru borgarstjórin úr Skopun, Sandi, Skálavík, Húsavík og Skúvoy. Sambært sáttmála undirskrivaður av øllum borgarstjórunum, undirskrivaður 1. juli í 2014, eru borgarstjórnir setanarmyndugleiki.

Vit hava havt allar 4 søkjararnar til setanarsamtalu...

Tann sum kærar, er ein av umsøkjaranum, hon kom ikki til umrøðu at verða sett.

Tann, sum varð sett, fekk stóran meiriluta.

Annars dugi eg ikki at síggja, at nakað skeivt er gjørt. Eg haldi, at hetta er gjørt uppá ein professionellan máta.

...
...

Eg sendi tær umsóknirnar hjá øllum, eg meti at vit einki skeivt hava gjørt.

Allar greiddu væl frá sær og hvat og hvørjar ætlanir, tær høvdu.

Eg helt, at E skaraði framúr, tí fekk hon nokk flest stemmur.

....”

Tann 7. oktober 2015 vendi D, advokatur, sær vegna Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar skrivliga til Stýrið fyri Økistænastuna og gjørði vart við, at A og B m.a. høvdu biðið um at fáa eina grundgeving fyri, at tær ikki fingi starvið, og hvørji atlit vóru avgerandi fyri, at tann setta fekk starvið fram um tær.

Tann 14. oktober 2015 sendi stýrisformaðurin Felagnum Føroyskar Sjúkrarøktarfrøðingar soljóðandi svar:

“Eg viðleggi responsum frá F, adv.

Viðvíkjandi setan av E sum leiðara av eldraøkinum í Sandoyar Sýslu.

F vísir á, at eingin binding til ávísan fakligan førleika varð kravdur í umsóknini.

...

Innkallað varð á Hotel Skálavík, har tey, sum søktu, vóru til setanarsamrøðu...

Stýrið hevði síðani fund og viðgjørði umsóknirnar, har øll komu til orðanna og útfallið varð, at E varð sett í starvið.

Annars havi eg skilt, at leiðari við nøkurlunda somu útbúgving er sett í Vágum, í Veks og eisini í Eysturkommunu, og hetta var okkara val í Sandoyinni.”

Umrødda uppritið frá F, advokati, dagfest 9. oktober 2015, var soljóðandi:

“Skrivstova okkara er biðin um at gera eitt juridiskt responsum viðv. formligu fortreytunum, haldbari og rættleikanum í at seta E sum leiðara fyri Økistænastuni í Sandoyar Sýslu, fram um aðrar umsøkjara til sama starv.

Tað kann fyri tað fyrsta staðfestast, at ongin binding til ávísan fakligan førleika ella praktiskar arbeiðsroyndir eru í sjálvari starvslýsingini.

Setanarmyndugleikin er harvið ikki frammanundan heftur at ávísam formligum bindingum í starvslýsingini.

Lógligi setanarmyndugleikin eru borgarstjórnir í Skopun, Sandi, Skálavík, Húsavík og Skúvoy samb. sáttmála undirskrivaður 1. juli 2014.

Umsóknirnar vóru sendar inn av viðkomandi persónum, sum viðløgdu skjalprógvan fyri teirra fakligu kvalifikationum umframt praktisku lívsroyndum, harundir viðmælum.

Umsøkjara vóru síðan innkallaðir til setanarsamrøðu hvør sær, soleiðis sum vanlig siðvenja er undir slíkum umstøðum.

Eftir at umsøkjara høvdu verið til setanarsamrøðu og eftir gjølliga viðgerð kom setanarbólkurin til ta niðurstøðu, at E var best eignað til starvið.

Út frá hesum var avgjørt at seta E sum leiðara av Økistænastuni í Sandoyar Sýslu.

Tá avgerð um starvssetanina er tikin, vóru sum vanligt er í slíkum føri ymsir faktorar inni í myndini.

Tá eitt slíkt leiðarastarv verður sett er støðutakanin nevniliga ikki bygd einans á fakligar fortreytir burturav.

Sum bæði rætt og forsvarligt er, so eru eisini sokallað kriterium nýtt, sum mett verða at hava týðning fyri útinnanina av einum slíkum starvi.

Sambært galdandi reglum er tað sostatt bæði sakligt og rímligt at taka persónseginleikar við í samlaðu metingini.

Viðurskifti sum sosialar relatióinir, organisatióntalent og leiðsluevni telja sostatt eisini við og viga eisini tungt í heildarmyndini, tá støða skal takast til setan av einum almennum leiðara.

Út frá fyriliggjandi upplýsingum í málinum er ongin mismunur gjørdur, og ei heldur sæst nøkur ósaklig atlit tikin í samband við setan av leiðara fyri Økistænastuna í Sandoyar Sýslu.

Persónssamrøða hevur verið við allar umsøkjara, soleiðis at grundarlag hevur verið fyri at gjørt ikki bert eina teoretiska meting av fortreytunum, men eisini eina praktiska meting út frá lívsroyndum og menniskjansligum eginleikum.

Persónseginleikar og fakligir førleikar hava í hesum sambandi verið samanhildnir soleiðis, at tað eru kvalifikatióinir út frá einum samlaðum heildarsjónarmiði, sum hava verið avgerandi fyri, hvør verður settur í starv.

So sjálvt um ein persónur kann sigast at hava hægri fakligar kvalifikatióinir, harundir eina útbúgving sum sjúkrarøktarfrøðingur í mun til eina heilsurøktaraútbúgving, so kann ein starvssetan av einum persóni við lægri fakligari kompetancu saktans forsvarast við støði í áðurnevndu heildarmeting av samlaðu førleikunum til at røkja uppgávuna sum leiðari á einum stovni.

Ongi óviðkomandi áhugamál ella ósaklig atlit síggjast at verða tikin í samband við hesa starvssetan.

Út frá hesum verður mettt, at avgerðin hjá setanarbólkinum um at seta E í starv sum leiðari av Økistænastuni í Sandoyar Sýslu er bæði reel, saklig og fult lóglig.”

Tann 3. november 2015 sendi D, umboðandi Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar, Heilsu- og Innlendismálaráðnum soljóðandi kæru:

“KÆRA um setan av leiðara fyri Økistænastuna í Sandoyar Sýslu.

Sum advokatur fyri Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar og tveir limir tess skal eg við hesum kæra stýrið fyri Økistænastuna í Sandoyar Sýslu fyri ikki at hava sett tann best egnaða umsøkjaran í starvið sum leiðari fyri økistænastuna.

Mikudagin 15. juli stóð lýsing í blaðnum eftir leiðara til Økistænastuna fyri Sandoyar Sýslu. ...

Eftir lýsingini skal leiðarin standa á odda fyri øllum virksesemi og hava ta

- fakligu
- fíggjarligu
- fyrisitingarligu
- og starvsfólkaligu

ábyrgdina av Økistænastuni í Sandoyar Sýslu.

Tað framgongur m.a. av lýsingini, at stýrið væntar av umsøkjjarum,

- at teir hava viðkomandi útbúgving og arbeiðsroyndir – herundir at royndir og innlit innan heimatænastuøkið, eldrarøkt v.m. er ein fyrimunur
- at teir hava góð leiðaraevnir
- at tey eru sjónlig og nærverandi í starvinum, tænaðsinnað, strukturerað, eru fyrirkomandi, duga væl at samskifta og samstarva.

Av lýsingini framgongur eisini, hvørjar høvuðsuppgávurnar hjá leiðaranum skulu vera. Eg vísi til lýsingina hesum viðvíkjandi.

Okkum er ikki greitt, hvussu nógvir umsøkjjarar vóru, men millum umsøkjjararnar vóru tveir limir í Felagnum Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar.

A, sjúkrarøktarfrøðingur, sendi umsókn við skjølum. ...

Legg serliga til merkis, at A

- er sjúkrarøktarfrøðingur (bachelorútbúgvingarstøði) frá 1996
- hevur umfatandi arbeiðsroyndir líka síðani tá
- hevur røkt starvið sum økisleiðari fyri Heimatænastuna í Sandoyar øki í tveimum umfórum, seinast fram til 01.01.2015. (sama starv)
- hevur verið deildarleiðari fyri Heimatænastuna í Sandoyar øki
- hevur verið økissjúkrarøktarfrøðingur í Heimatænastuni fyri Sandoyar øki
- er í starvi sum ein av teimum trimum ovastu leiðaranum (eindarleiðari) í Heilsu- og umsorganartænastuni hjá Tórshavnar kommunu.

A hefur eisini hópinn av relevantum skeiðum, soleiðis sum skjøluni vísa. Víst verður til hesi.

B, sjúkrarøktarfrøðingur, sendi umsókn við skjølum. Hetta er viðheft.

Legg serliga til merkis, at B

- er sjúkrarøktarfrøðingur (bachelorútbúgvingarstøði) frá 2002
- hefur umfatandi arbeiðsroyndir síðani tá
- hefur verið deildarleiðari á Tjarnargarði
- hefur verið deildarleiðari á eldrasambýlinum í Kollafirði
- hefur verið varaleiðari og virkandi økisleiðari fyri Heimatænastuna í Suðurstreymoy o.a.

B hefur hópinn av relevantum skeiðum at vísa á – m.a. eisini diplomskeið í leiðslu. ...

Alment er komið fram, at tann persónurin, sum varð settur í starvið sum leiðari fyri Økistænastuna í Sandoyar Sýslu, hefur útbúgving sum heilsurøktari. Vit vita annars einki um viðkomandi, ella hvussu viðkomandi er mett undir viðgerðini í stýrinum samanhlíðið við teir báðar omanfyri nevndu umsøkjara.

A og B hava báðar biðið stýrið fyri Økistænastuna í Sandoyar Sýslu um eina nærri frágreiðing um, hvat gjørdi, at tann setti persónurin varð valdur fram um tær.

Hvørgin hefur fingið svar.

Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar hefur biðið um innlit í, hvør situr í stýrinum, sum hefur sett starvið.

Heldur ikki hesin spurningur er svaraður.

Eg havi, sum advokatur fyri felagið og tær báðar, síðani sent skriv til stýrið og biðið um, at fyrispurningarnir frá teimum báðum umsøkjara um og felagnum fáa svar. ...

Eftir hetta kom svar frá stýrinum fyri Økistænastuna fyri Sandoyar Sýslu, undirskrivað av G, formanni. Við svarinum er heft eitt ”responsum” frá F, advokati. ...

Í svarinum verður greitt frá viðurskiftum í sambandi við, at stýrið hevði sett E í starv sum leiðari. Greitt verður m.a. frá,

- at setanarmyndugleikin er borgarstjórar í oygni
- at F, advokatur sigur, at stýrið hefur ikki bundið seg til ávísan førleika í lýsingini
- at setanarsamrøðurnar eru gjørdar professionelt
- at útfallið var, at E varð sett.

Sostatt hava umsøkjara A og B framvegis ikki fingið grundgeving fyri, hví tann setta varð sett fram um tær.

Í so at siga øllum viðurskiftum – eisini eftir innihaldinum í lýsingini eftir leiðara – er tað innlýsandi, at høvuðsatlitini fyri starvssetan eru útbúgving og síðani starvsroyndir.

Mín klientur veit bara, at tann setti persónurin er útbúgvin heilsurøktari, og at hesin persónur er tikin fram um tveir aðrar persónar, sum eru útbúnir sjúkrarøktarfrøðingar og sum mugu sigast at vera sera væl kvalifiseraðir til starvið.

Tað er eyðsæð, at tá talan er um so líkar útbúgvingar, har onnur er longri og meira umfatandi enn hin, krevur tað eina heilt serliga frágreiðing, um umsøkjari við minni útbúgving verður tikin framum. Tað er einki í heilsurøktarstarvinum, sum sjúkrarøktarfrøðingur ikki kann, men tað eru mong øki í sjúkrarøktarútbúgvingini, sum ein heilsurøktari ikki kann.

Spurningurin er so, um so avgerandi manglandi starvsroyndir hjá báðum sjúkrarøktarfrøðingunum høvdu við sær, at neyðugt var heldur at seta ein heilsurøktara.

Svarið er sjálvandi noktandi. Báðir sjúkrarøktarfrøðingarnir hava drúgvur royndir, og annar teirra hevur enntá sitið í sama starvinum líka fram til nú.

Tá hvørki útbúgving ella royndir eru orsök til, at annar av sjúkrarøktarfrøðingum ikki varð settur, má onkur onnur grund vera. Hesa hava tær sum nevnt ikki fingið at vita um, og tí vita hvørki tær ella felag teirra, hvat gjørdi, at heilsurøktarfrøðingurin varð settur fram um tær.

Fara vit aftur til tær yvirskipaðu leiðslufunktiórnirnar í starvinum, so skal leiðarin hava ta fakligu, fíggarligu, fyrisitingarligu og starvsfólkaligu ábyrgdina av tænastruni. Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar hevur ta avgjördu áskoðan, at tá talan er um fakliga ábyrgd, vendir tað púra øvugt, at ein heilsurøktari skal hava ta ábyrgdina av arbeiðinum hjá sjúkrarøktarfrøðingi. Sjúkrarøktarfrøðingar hava autorisatió til at fremja sítt starv fakliga forsvarliga, og tað ber ikki til at leggja hesa ábyrgd á eitt fakliga undirskipað heilsufakfólk. Hinvegin er tað púra natúrligt, at ein sjúkrarøktarfrøðingur hevur ta fakligu ábyrgdina av slíkum stovni.

Tað vil siga, at aftur her er talan um eitt atlit, sum talar ímóti, at ein heilsurøktari er settur í starv, heldur enn ein sjúkrarøktarfrøðingur.

At stýrið í lýsingini ikki hevur bundið seg til nakran ávísan fakligan førleika, ger ongan mun, og stillar ikki stýrið frítt at velja hvønn sum helst. Stýrið hevur sum almennur myndugleiki framvegis skyldu til at seta tann umsøkjara í starv, sum er best eignaður. Tað halda mínir klientar ikki, at stýrið hevur gjørt – í hvussu er ikki út frá teimum upplýsingum, sum stýrið hevur latið, smb. svar stýrisins til mín.

Tann 28. januar 2016 sendi Heilsu- og Innlendismálaráðið advokatinum soljóðandi svar uppá kærana:

“Klaga viðvíkjandi setan av leiðara fyri Økistænastuna í Sandoyar Sýslu

Víst verður til skriv tygara, dagfest tann 3. november 2015, har tygum vegna Felagið Føroyskir Sjúkrarøktarfrøðingar (FFS) og tveir limir tess kærir setanina av leiðara fyri Økistænastuni í Sandoyar Sýslu (ØSS).

Kært verður um, at ØSS ikki hevur sett tann best eignaða umsøkjaran í starvið sum leiðara fyri økistænastuna. Í kæruni kemur fram, at ØSS ikki hevur svarað eini umbøn um eina grundgeving frá A og B um hvat tað var, sum gjørdi, at tann setti persónurin varð valdur fram um tær báðar. ...

Við skrivi, dagfest tann 25. november 2015 varð klagan send til ummælis hjá ØSS. Samstundis var Økistænastan biðin um at lata ráðnum avrit av øllum skjølum í málinum.

Viðmerkingar Heilsu- og innlendismálaráðsins

Sambært fráboðan um býti av málsøkjum er lögtingslóg nr. 20 frá 7. apríl 2014 um kommunalt samstarv um heimatænastu, eldrarøkt v.m. (ll. nr. 20/2014) málsøki hjá landsstýrismanninum í heilsu- og innlendismálum. Lógin inniheldur onga áseting um kærur til Landsstýrismannin og sostatt er ikki talan um eina kærur til fyrisitingarliga yvirskipaðan myndugleika, men er hetta eitt mál fyri kommunala eftirlitið, sum landsstýrismaðurin eisini varðar av.

Sambært § 48 í lögtingslóg nr. 87 frá 17. mai 2000 um kommunustýri (kommunustýrislógin) verður eftirlitið við kommununum framt av landsstýrismanninum. Eftirlitið fevnir eisini um kommunal samstørv. Talan er um eitt rættargildiseftirlit, tvs. at eftirlitið fevnir um ólóglegar avgerðir og samtyktir hjá kommununum í sambandi við málsviðgerð og tífkt. Eftirlitið fevnir eisini um kommunal skipanarviðurskipti, og um kommunurnar halda ta lóggávu, sum serliga er galdandi fyri almennar myndugleikar, t.v.s. tann partin av lóggávuni, sum hevur við virksema hjá kommununum sum almennir myndugleikar at gera. Eftirlitið fevnir ikki um lóggávu, sum er galdandi bæði fyri

almennar myndugleikar og privat, sum t.d. starvsmannalógina, lóg um at banna mismuni á arbeiðsmarknaðinum orsakað av breki og lóg um javnstøðu millum kvinnur og menn.

Eftirlitsheimildir i málum viðvíkjandi starvssetan

Eftirlitið hevur ikki heimild til at viðgera starvssetanarrættarligar spurningar, grundað á at setanarrættur ikki einans er galdandi fyri almennar myndugleikar, men eisini á privatrættarliga økinum. Eftirlitið kann tó taka støðu til, um kommunan hevur hildið skrivaða ella óskrivaða lóggávu, sum serliga er galdandi fyri almennar myndugleikar, so sum innlitslógina, fyrisitingarlógina og vanligar almenrættarligar grundreglur, í tann mun talan ikki er um serligar starvssetanarrættarligar reglur.

Sambært § 4 í ll. nr. 20/2014 skuldu kommunurnar áðrenn 1. mai 2014 hava skipað seg í kommunal samstarvsøki, ið hava til endamáls at umsita heimatænastu, eldrarøkt v.m. í avvarðandi kommunum. Kommunurnar á Sandoy og Skúvoyar kommuna fóru í eitt javnbjóðis samstarv, sbrt. § 7 í lógini og gjørdu eina samstarvsavtalu sína millum. Samstarvið ber heitið Økistænastan í Sandoyar Sýslu. Í samstarvsavtaluni skuldi vera semja um eitt nú setanarmyndugleikan á økinum heimatænasta, eldrarøkt v.m, sbrt. § 7, stk. 9, nr. 9 í lógini.

Í samstarvsavtaluni millum kommunurnar í Sandoyar Sýslu er ásett í § 3, stk. 1, at “Stýrið er setanarmyndugleiki fyri Økistænastuna, og kann seta fólk og loysa fólk úr starvi”.

Grundgeving fyri setanini

Í klaguni verður nevnt, at A og B hava biðið stýrið fyri ØSS um eina nærri frágreiðing um, hví tær ikki fingur starvið. Við starvssetan hjá almennum myndugleika er fyrisitingarlógin (FSL) galdandi. Í fyrisitingarrætti er tað eitt krav, at umsøkjjarar til eitt starv fáa svar uppá umsóknina, hóast teir ikki fáa starvið. Svárið kann vera bæði munnligt og skrivligt. § 22 í FSL ásetur eisini, at “hann, sum munnliga hevur fingið boð um eina avgerð, kann krevja at fáa eina skrivliga grundgeving fyri avgerðini... Áheitanin um hetta skal verða latin myndugleikanum innan 14 dagar eftir, at parturin hevur fingið boð um avgerðina”.

Tað kemur ikki fram í skjølum málsins um og nær avgerðin um setanina varð kunngjørd umsøkjjarunum, og tað kemur ei heldur fram, nær A og B bóðu um eina nærri frágreiðing. Tað framgongur tó av klaguni, og ØSS hevur ikki viðmerkt hetta í hoyringsskrivinum,

ØSS hevur, sambært upplýsingum í málinum, ikki sent umsøkjjarunum umbidnu frágreiðing, og hetta átti ØSS gjørt, um umbønin kom innan omanfyri nevndu freist.

...

Niðurstøða

Heilsu- og innlendismálaráðið er komið til ta niðurstøðu, at ØSS átti at sent A og B umbidnu grundgeving fyri, hví tær ikki fingur starvið. ...

Viðvíkjandi setanarrættarligu viðurskiftunum í málinum, ið Heilsu- og innlendismálaráðið, grundað á avmarkingar í eftirlitsheimildunum, ikki hevur móguleika at eftirkanna nærri, skal ráðið vísa á, at móguleiki er at kлага brot á tílíkar reglur til Løgtingsins Umboðsmann, sum hevur víðari heimildir at eftirkanna slíkar spurningar enn kommunala eftirlitið.

Avrit av hesum skrivi er sent til ØSS.”

Partshoyring

Umboðsmaðurin gjørdi av at kanna hetta málið nærri, og við skrivi, dagfest 4. februar 2016, varð klagan send Økistænastuni í Sandoyar sýslu til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur. Samstundis varð Økistænastan biðin um at lata umboðsmanninum øll skjøl í málinum til láns, herundir umsóknirnar til starvið, skjøl frá setanarviðgerðini og skriv til umsøkjjararnar v.m.

Tann 24. februar 2016 sendi F, advokatur, vegna Økistænastuna umboðsmanninum soljóðandi viðmerkingar:

“Viðv. kæru um setan av leiðara fyri økistænastuna í Sandoyar Sýslu

Løgtingsins Umboðsmaður hevur vent sær til Økistænastuna fyri Sandoyar Sýslu við skrivi dagf. 04.02.2016.

Gjørt verður vart við, at D, adv. vegna A (og B, *mín viðm.*) hevur kært um handfaringina av málinum um setan av leiðara fyri økistænastuni fyri Sandoyar Sýslu.

Umboðsmaðurin biður í hesum sambandi um eina nærri frágreiðing í málinum, umframt avrit av viðkomandi skjølum.

Skrivstova okkara er av Økistænastuni biðin um geva Umboðsmanninum hesa frágreiðing, umframt tey skjøl, vit hava á hondum, grundað á, at vit áður hava ummælt málið vegna Økistænastuna.

Viðv. kvalifikatiónum til starvið kann fyri tað fyrsta upplýsast, at ongin binding til ávísan fakligan førleika ella praktiskar arbeiðsroyndir eru í sjálvari starvslýsingini.

Tað kann sostatt staðfestast, at setanarmyndugleikanin ikki frammanundan er heftur at ávísimum formligum bindingum og avmarkingum í sjálvari starvslýsingini.

Tað er somuleiðis ein sannroynd, at lógligi setanarmyndugleikin eru borgarstjórnir í Skopun, Sandi, Skálavík, Húsavík og Skúvoy samb. sáttmála undirskrivaður 1. juli 2014.

Upplýst er í málinum, at umsóknirnar vóru sendar inn av viðkomandi persónum, sum viðlögdu skjálprógvum fyri teirra fakligu kvalifikatiónum umframt praktisku lívsroyndum, harundir viðmælum.

Umsøkjararnir vóru síðan innkallaðir til setanarsamrøðu hvør sær, soleiðis sum vanlig siðvenja er undir slíkum umstøðum.

Eftir at umsøkjararnir høvdu verið til setanarsamrøðu og eftir gjølliga viðgerð, kom setanarbólkurin til ta niðurstøðu, at E var best eignað til starvið.

Út frá hesum var avgjørt at seta E sum leiðara av Økistænastuni í Sandoyar Sýslu.

Økistænastan upplýsir, at tá leiðarastarvið var sett, so bleiv støðutakanin ikki bygd einans á fakligar fortreytir.

Generellum kriterium, so sum persónseginleikar, vóru eisini tikin við í samlaðu metingina.

Mett var sostatt, at sosialar relatióinir, organisatiónstalent og leiðsluevnir áttu at takast við í heildarmyndina, tá støða skuldi takast til setanina av leiðaranum fyri Økistænastuna.

Persónssamrøða hevur verið við allar umsøkjararnar, soleiðis at grundarlag hevur verið fyri at gjørt ikki bert eina teoretiska meting av fortreytunum, men eisini eina praktiska meting út frá lívsroyndum og menniskjansligum eginleikum

Persónseginleikar og fakligir førleikar hava í hesum sambandi verið samanhildnir soleiðis, at tað eru kvalifikatióinir út frá einum samlaðum heildarsjónarmið, sum hava verið avgerandi fyri, hvør verður settur í starv.

Økistænastan fyri Sandoyar Sýslu metir, at sjálvt um ein persónur kann sigast at hava hægri fakligar kvalifikatióinir, harundir eina útbúgving sum sjúkrarøktarfrøðingur í mun til eina heilsurøktaraútbúgving, so kann ein starvssetan av einum persóni við lægri fakligari kompetansu forsvarast við støði í áðurnevndu heildarmeting av samlaðu førleikunum til at røkja uppgávuna sum leiðari á einum stovni.

Økistænastan heldur fast við, at ongi óviðkomandi áhugamál ella ósaklig atlit eru tikin í samband við hesa starvssetan.

Økistænastan er sostatt framhaldandi av tí áskoðan, at avgerðin hjá setanarbólkinum um at seta E í starv sum leiðari av Økistænastuni í Sandoyar Sýslu er bæði reel, saklig og fult lóglig.

Um Løgtingsins Umboðsmaður tørvar fleiri upplýsingar og skjøl í málinum, vænta vit at frætta nærri hesum viðvíkjandi.

Viðlagt skjøl, harundir umsóknir um samskifti í málinum.”

Tann 14. mars 2016 vórðu viðmerkingarnar hjá Økistænastuni sendar klagaranum til ummælis við einari freist áljóðandi 3 vikur.

Við teldubrævi 18. mars 2016 boðaði advokatur klagaranna frá, at hann hevði ongar viðmerkingar.

Tann 4. apríl 2016 boðaði umboðsmaðurin pørtunum frá, at av tí at tað ikki varð mett at verða neyðugt við framhaldandi partshoyringum, varð nú farið undir endaligu viðgerðina av hesum málinum.

Niðurstøða

Hendan klagan snýr seg um fyrisitingarligu viðgerðina hjá Økistænastuni í Sandoyar Sýslu av málinum um at seta leiðara fyri Økistænastuna. Talan er um eitt fyrisitingarligt starv sambært samstarvsavtalu millum kommunurnar á Sandoy og Skúvoyar kommunu. Setanarmyndugleikin er eitt stýri, sum er mannað við borgarstjórunum í samstarvinum.

Tveir av umsøkjjarunum til starvið hava klagað til mín um, at best eignaði umsøkjari ikki er settur í starvið, og at tær, hóast tær hava biðið um hetta, ikki hava fingið eina skrivliga grundaða avgerð um, hví viðkomandi, sum varð sett í starvið, varð sett.

Tá ið almennir myndugleikar skulu seta stórv, hava teir skyldu til við støði í kravinum um sakligheit at seta best skikkaða umsøkjjaran í starv. Myndugleikarnir skulu í hesum sambandi halda seg til starvslýsingina. Sum fremsta førleika verður í lýsingini sett, at tann, sum settur verður, skal hava viðkomandi útbúgving og starvsroyndir, at royndir og innlit í økið Heimataænasta, eldrarøkt v.m. er ein fyrimunur, umframt at viðkomandi hevur góð leiðaraevni. Í sambandi við starvssetanina skal myndugleikin nýta øll viðkomandi, saklig og lóglig atlit.

Sambært § 6, stk. 1 í innlitslógini hevur ein myndugleiki skyldu til at skriva upp allar upplýsingar um veruligu umstøðurnar, ið hava týdning fyri avgerðina í málinum. Aftrat hesi lógaráløgdu notatskylduni hevur ein fyrisitingarmyndugleiki harumframt eisini eina víðkaða notatskyldu, sum byggir á eina ikki-lógarfesta fyrisitingarliga meginreglu. Hendan skyldan fevnir um at skriva upp innihaldið á øllum upplýsingum, sum hava týdning fyri málsviðgerðina og málgongdina. Fyri at prógva, at rætti umsøkjari er settur í starv, eigur myndugleikin at skriva niður tær metingar, ið verða gjørdar undir setanartilgongdini. Hetta er eisini ein fortreyt fyri munadyggum eftirliti við, at myndugleikin hevur borið seg rætt at, og at málsviðgerðin er farin rætt fram. Myndugleikin hevur somuleiðis skyldu til at lýsa málið á nøktandi hátt, áðrenn avgerð verður tikin.

Hóast allir umsøkjarnir vóru til samrøðu viðvíkjandi starvinum, er einki notat skrivað frá samrøðunum. Einki notat er skrivað viðvíkjandi ítøkiligum metingunum av førleikum hjá umsøkjaranum, og heldur ikki sæst nakað tilmæli vera gjørt um, hví mett varð, at tann setta var best egnað til starvið. Hetta er als ikki nøktandi. Í einum skrivi frá formanninum í stýrinum fyri Økistænastuna til advokatin, dagfest 25. september 2015, hevur formaðurin m.a. greitt frá, at tann setta “*skaraði framúr*” og “*fekk flest stemmur*”. Hetta kundi bent á, at starvssetanin heldur varð grundað á eina atkvøðugreiðslu um, hvønn umsøkjara stýrslimirnir hildu vera best skikkaða.

Tað, sum stýrið fyri Økistænastuna í stuttum eftirfylgjandi hevur greitt mær frá um setanartilgongdina, er, at allir umsøkjarnir vóru til samrøðu, og at stýrið eftir eina gjølliga viðgerð, har allir stýrslimirnir sluppu til orðanna, gjørdi av at seta E. Grundarlagið undir eini umboðsmansviðgerð er fyrst og fremst skrivliga tilfarið í málinum, sum klagað er um. Av tí, at einki er niðurskrivað frá setanartilgongdini í hesum máli, og frágreiðingin frá Økistænastuni til mín ikki kemur nærri inn á, hvørji atlit stýrið ítøkiliga hevur lagt dent á, tá starvið varð sett, havi eg ikki móguleika at viðgera, um stýrið tók viðkomandi og saklig atlit í sambandi við starvssetanina.

Heilsu- og innlendismálaráðið staðfesti í januar 2016, at Økistænastan hevði skyldu til at senda klagarunum eina skrivliga grundgiva avgerð sambært § 22 í fyrisingarlógini. Sambært § 23 í fyrisingarlógini skal grundgevingin geva eina frágreiðing um, hví avgerðin fekk ta innihald, hon fekk. Hvussu neyv grundgevingin skal vera valdast m.a. leiklutin hjá klagarunum undir málsviðgerðini og umstøðurnar í málinum annars. Eftir mínum tykki hevði í øllum førum A krav uppá eina neyva grundgeving av teirri orsök, at hon sambært upplýsingunum í málinum stutt frammanundan hevði virkað sum økisleiðari fyri Heimatænastuna í Sandoyar øki í meira enn 2 ár.

Undir viðgerðini av klaguni havi eg biðið um øll skjøl í málinum, herundir svar til umsøkjarnar, sum ikki fingi starvið. Millum skjøluni, sum eg havi fingið, vóru eingi skrivlig svar til klagararnar. Økistænastan tykist tískil framvegis ikki, hóast fleiri umbønir frá klagarunum og avgerðina hjá kommunala eftirlitinum, hava latið við seg komið og sent klagarunum eina skrivliga grundgeving fyri avgerðini í málinum. Hetta haldi eg vera sera atfinningarsamt.

Vísandi til teir grundleggjandi feilirnar, ið eru gjørdir í hesum máli, t.e. at einki skrivligt tilfar lýsir setanartilgongdina ella setanaravgerðina, at eftirfylgjandi frágreiðingin ikki er nøktandi, og at klagarnir framvegis ikki hava fingið nakra grundgeving fyri avgerðini í málinum, fari eg at biðja stýrið fyri Økistænastuna í Sandoyar Sýslu um at taka hetta mál til nýggja viðgerð.

Av tí, at eg haldi talan hava verið um álvarslig brek við viðgerðini hjá stýrinum fyri Økistænastuna í Sandoyar Sýslu í hesum málinum, verður álitid samsvarandi § 10, stk. 1 í umboðsmanslógini sent formansskapinum í Løgtinginum, løgmanni og landsstýrskvinnuni í Heilsu- og innlendismálum / kommunumálum.

Sólja í Ólavsstovu
umboðsmaður